

'Het is erop of eronder met verduurzaming'

Topondernemers sporen overheid aan: bevorder verduurzaming

Den Haag Om te zorgen dat de verduurzaming en vergroening van de Nederlandse industrie slaagt, moet het komende kabinet duidelijke keuzes maken.

Gerdt van Hofslot

Die boodschap kreeg de politiek gister aangereikt op een webinar bij de SER in Den Haag. Namens de industrie en de energiesector is een aanbod gepresenteerd aan de overheid. Tal van projecten om de productie te verduurzamen en schone energie te gebruiken, staan her en der in Nederland al op stapel. Om die operatie te versnellen, komt het de komende jaren vooral aan op de uitvoering. En het bedrijfsleven kan de overheid daarbij niet missen, was de kern van de boodschap van ondernemend Nederland.

„We staan op een keerpunt. We zagen de verduurzaming jarenlang vooral als een risico. Nu zien we het als innovatie, als een groeimodel voor de toekomst”, zegt DSM-baas Dimitri de Vreeze. „Het is heel complex, maar we vullen het in. We kunnen klimaatneutraal zijn in 2050.”

„Het klimaatprobleem vraagt om flinke stappen in korte tijd. De verwachtingen zijn groot. Het is erop of eronder”, aldus directeur Hans van den Berg van Tata Steel.

„We hebben een overheid nodig die zegt: jongens, zo gaat het de komende tien jaar gebeuren. Wij zeggen: overheid, doe alstublieft mee, voer het klimaatakkoord uit”, meent Marjan van Loon, topvrouw van Shell Nederland.

„2030 is morgen voor veel bedrijven. Er is heel veel onzeker, ook regionaal. Maar als je Nederland van boven bekijkt, dan is het wel duidelijk wat er moet gebeuren. We kunnen aan de slag”, voegt CEO Manon van Beek van Tennet toe. „Wij zijn al volop bezig om de Noordzee te ontsluiten als de nieuwe energiebron voor Nederland.”

Namens werkgeversorganisatie VNO-NCW formuleert Ingrid Thijssen het aanbod aan de overheid. „De verduurzaming van Nederland schoot niet op, de overheid kan niet alles regelen. Daarvoor zijn de vraagstukken te complex. Maar het bedrijfsleven neemt hier graag een rol in, het is topprioriteit voor ons.”

Vier voorwaarden zijn volgens de werkgevers belangrijk om het proces in goede banen te leiden. Er moet één minister verantwoordelijk worden voor het dossier, bij Economische Zaken. Verder moet de overheid zorgen dat vergunningen soepel worden verstrekt en dat er duidelijke keuzes worden gemaakt.

Er is veel geld nodig, van werkgevers en overheid, maar volgens Thijssen is dat op zich geen probleem. „Er is hiervoor zo'n 6 miljard euro per jaar nodig. We moeten die kosten een keer met elkaar nemen.”

Tot slot is er dringend een oplossing nodig voor het stikstofprobleem. „Er kan nu haast geen schop in de grond. Rotterdam loopt miljarden aan investeringen mis. En ook in Groningen kost het geld. Regel dit.”

Namens Groningen Seaports zegt Cas König dat Noord-Nederland als een van de industriële clusters een belangrijke rol speelt bij de energietransitie. „We stoten al 54 procent minder CO2 uit. We lopen voor op de klimaatakkoorden van Parijs.”

Hij roept het kabinet op om te investeren in Noord-Nederland, om te voorkomen dat de energietransitie vertraagt. „We zien al bottlenecks ontstaan in de infrastructuur.”

Van Loon ziet ook een grote rol voor Groningen. Het bedrijf investeert daar samen met de Gasunie, RWE, het Noorse Equinor en Groningen Seaports meer dan 10 miljard euro in het ambitieuze North2-waterstofproject. Enorme windparken op zee produceren straks groene stroom, waarmee vervolgens waterstof kan worden gemaakt voor de industrie. „Shell zet in op de duurzame energiesystemen van de toekomst. Een opschaling is daarbij wel nodig om de kosten omlaag te krijgen. We moeten de komende kabinetsperiode aan de slag, dan kan in 2024 de schop de grond in. We willen in 2027 de eerste productie zien.”

Namens de overheid nam Gert-Jan Buitendijk, secretaris-generaal van het ministerie van Algemene Zaken, het aanbod in ontvangst. „Het is heel goed dat dit er ligt, ga er maar aan staan. Het moet ook in het postvakje van de informateur. De politiek moet hier straks het gesprek over voeren.”

SER-voorzitter Mariëtte Hamer waarschuwde nog dat verduurzaming niet moet worden verengd tot enkel CO2-reductie. „Het gaat ook over toekomstige verdienmodellen. En als er niet genoeg goed opgeleide jonge mensen zijn, gaat de transitie mislukken. Daarom zijn de arbeidsmarkt en scholing zo belangrijk.”
